

KAKO OSNOVATI TRGOVAČKO DRUŠTVO

PUTOKAZ KROZ ZAKONSKI «LABIRINT»

Objavljujemo detaljne informacije o pravnim uvjetima za osnivanje trgovačkog poduzeća u Republici Hrvatskoj, kako bismo onim našim čitateljima koji se namjeravaju upustiti u poduzetnički pothvat olakšali snalaženje u «šumi» hrvatskih zakona i propisa kojima je reguliran taj postupak

Republika Hrvatska se nakon osamostaljenja opredijelila za uspostavu tržišnoga gospodarstva i sukladno tome gradi svoj pravni sustav. Budući je važan preduvjet za stabilan gospodarski razvoj i privlačenje novog kapitala, odnosno ulaganja u hrvatsku privredu, funkcioniranje pravnoga sustava osobito je dobrodošlo na području uređenja gospodarskih odnosa. Stoga Odjel za pravne i opće poslove Hrvatske matice iseljenika nastoji onim našim ljudima koji se, kao povratnici, imaju namjeru baviti poduzetništvom, odnosno osnovati poduzeće, približiti naš pravni poredak koji, temeljem Zakona o trgovačkim društvima, nudi razrađene tipove poduzeća od kojih svaki ima određene karakteristike, a potencijalni osnivač se, u skladu sa svojim interesima, može odlučiti za onaj koji mu najbolje odgovara.

Odjel potiče informiranje o osnivanju trgovačkog društva u svjetlu činjenice da mnogi povratnici dolaze upravo iz zemalja u kojima je pravo trgovačkih društava posebno razvijeno; stoga smo se obratili predsjednici Trgovačkoga suda u Zagrebu Neveni Marković, koja je za naše čitatelje priredila iscrpnu informaciju o osnivanju i registraciji trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj.

Društva osoba, društva kapitala, gospodarsko interesno udruženje... Zakonom o trgovačkim društvima (primjenjuje se od 1. siječnja 1995. godine - objavljen u NN-I/93) postavljene su osnove za pravo društava kao posebne grane našeg prava. Tipovi trgovačkih društava uređeni su spomenutim zakonom i dijele se na društva osoba i društva kapitala. Društva osoba su javno trgovačko društvo i komanditno društvo, a društva kapitala su dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću. Osim navedenih društava, dvije ili više fizičkih i pravnih osoba mogu osnovati gospodarsko interesno udruženje kao pravnu osobu da bi olakšale i promicale obavljanje gospodarske djelatnosti koje čine predmete njihova poslovanja, te da bi poboljšale ili povećale njihov učinak, ali tako da ta pravna osoba za sebe ne stječe dobitak.

Javno trgovačko društvo osnivaju dvije ili više fizičkih pravnih osoba, s time da svaki član društva odgovara vjerovnicima društva neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom. Komanditno društvo osnivaju dvije ili više osoba s time da najmanje jedna osoba odgovara za obveze društva solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom (komplementar), a najmanje jedna osoba odgovara za obveze društva samo do iznosa određenog imovinskog uloga u društvo (komanditor).

Dioničko društvo može osnovati i samo jedan dioničar, a dioničari sudjeluju s ulozima u temeljnome kapitalu podijeljenom na dionice. Dioničari ne odgovaraju za obveze društva. Društvo s ograničenom odgovornošću osnivaju jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba koje u društvo ulažu temeljne uloge s kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenem temeljnom kapitalu. Članovi društva ne odgovaraju za obveze društva. Da bi i stvarno bila omogućena primjena Zakona o trgovačkim društvima, bilo je neophodno donijeti postupovne propise za primjenu tog zakona.

U tu svrhu donesen je Zakon o sudskom registru (objavljen u NN-I/95 i dopunjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru NN-57/96, NN-45/99), Pravilnik o načinu upisa u sudski registar (NN-10/95, 101/96, 62/98) i Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru (NN-I/98, 30/99).

Sudski registar je javna knjiga koja sadrži podatke i isprave o subjektima upisa za koje je upis u registar propisan Zakonom.

Subjekti upisa u sudski registar su:

1. JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO;
2. KOMANDITNO DRUŠTVO;
3. GOSPODARSKO INTERESNO UDRUŽENJE;
4. DIONIČKO DRUŠTVO;
5. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU;
6. TRGOVAC POJEDINAC;
7. USTANOVA;
8. ZAJEDNICA USTANOVA;
9. ZADRUGA;
10. ZADRUŽNI SAVEZ;
11. PODRUŽNICA DOMAĆE I STRANE OSOBE;
12. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE;
13. FONDOVI.

Postupak upisa u sudski registar je izvanparnični postupak. Podaci koji se upisuju u sudski registar su:

1. jedinstveni matični broj subjekta;
2. tvrtka, skraćena tvrtka i prijevod tvrtke - odnosno naziv, skraćeni naziv i prijevod naziva za pravne osobe;
3. sjedište - mjesto i adresa (ulica i kućni broj);
4. predmet poslovanja - djelatnost subjekta upisa;
5. osobe ovlaštene za zastupanje (direktor, članovi uprave, prokuristi, likvidatori, stečajni upravitelji) - ime i prezime osobe s JMBG-om ili za stranca broj putovnice i države koja je izdala putovnicu, međusobni odnos u zastupanju, ovlasti i ograničenja;
6. pravni odnosi (pravno ustrojbeni oblik, datum usvajanja osnivačkog akta, statuta, datum njihovih izmjena i njihov kratki sadržaj, vrijeme osnivanja, datum odluke o preoblikovanju i novi pravno ustrojbeni oblik, razlog za prestanak društva, nastavljanje poslovanja društva, otvaranje i zaključenje stečajnog postupka, likvidacije, te ostale odluke suda koje se upisuju po službenoj dužnosti);

7. ostali podaci (datum i vrijeme upisa, registarski sud, broj rješenja, ime i prezime suca i dr.);
8. zabilježbe (o tereti ma, zabranama, ograničenjima, privremenim mjerama, zahtjevima za pokretanje stečajnog postupka, likvidacijama, stečajnom planu i dr.). Zakon posebno određuje koji se dodatni podaci i uz koje uvjete upisuju za:
- javno trgovačko društvo;
 - komanditno društvo;
 - društvo s ograničenom odgovornošću;
 - dioničko društvo;
 - gospodarsko interesno udruženje;
 - ustanove; zajednice ustanova;
 - društva i druge organizacije za osiguranje
 - podružnicu.

Javno trgovačko društvo: Javno trgovačko društvo osnivaju dvije ili više osoba potpisivanjem društvenog ugovora za koji se ne traži izričita formalnost. Dovoljno je da je ugovor sastavljen u pisanoj formi. Javno trgovačko društvo stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar. Izjava za upis u sudski registar mora sadržavati:

- tvrtku;
- sjedište;
- predmet poslovanja društva;
- ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište svakog člana društva;
- imena osoba ovlaštenih za zastupanje društva i njihove ovlasti.

Prijavi za upis prilaže se društveni ugovor, popis osoba ovlaštenih za zastupanje, dokaz o unosu stvari (ako je ugovoreno). Prijavu podnose svi članovi društva zajedno i potpise ovjerava javni bilježnik.

Komanditno društvo osnivaju dvije ili više osoba zaključivanjem društvenog ugovora u kojem se moraju odrediti član ili članovi društva koji imaju položaj komplementara kao i član ili članovi društva koji imaju položaj komanditora. Društveni ugovor mora biti u pisanoj formi. Komanditno društvo stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar. Prijava za upis u sudski registar mora sadržavati:

- tvrtku;
- sjedište;
- predmet poslovanja društva;
- ime i prezime, jedinstveni matični broj, prebivalište članova društva (komplementara), te njihove ovlasti za zastupanje;
- ime i prezime ili naziv komanditora, te visinu njegovog uloga u društvo.

Prijavi za upis prilaže se društveni ugovor, dokaz o uplati osnivačkog uloga, izvod iz trgovačkog registra (za pravnu osobu), ovjereni potpis članova društva. Prijavu podnosi komplementar koji je određen da zastupa društvo i potpis ovjerava javni bilježnik.

Dioničko društvo: Dioničko društvo, za razliku od društva osoba, može osnovati i jedan osnivač. Postoje dvije vrste osnivanja tog društva:

- simultano - kada osnivači usvajaju statut, preuzmu udio dionica, usvajaju i potpisuju statut te izjavljuju da osnivaju dioničko društvo;
 - sukcesivno - kada osnivači usvajaju statut, preuzmu dio dionica i upute javni poziv, dok se izbor odgovarajućih tijela i ostale propisane radnje obavljaju na osnivačkoj skupštini.
- Sadržaj statuta uređen je čl. 173. Zakona o trgovačkim društvima. Dioničko društvo stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar. Najmanji temeljni kapital je 15000 eura u protuvrijednosti kuna. Prijava za upis u sudski registar mora sadržavati:

- tvrtku;
- sjedište;
- predmet poslovanja društva;
- imena i prezimena članova uprave (direktora), JMBG, prebivalište, ovlasti za zastupanje te izjavu članova uprave da su upoznati s obvezom izvješćivanja suda i da nema okolnosti koje bi bile protivne odredbi članka 239. st. 2. Zakona o trgovačkim društvima;
- ime i prezime članova nadzornog odbora, JMBG, prebivalište, funkciju u nadzornom odboru;
- iznos temeljnog kapitala, broj i red dionica, nominalni iznos dionica te način uplate.

Prijavi za upis prilaže se:

- Izjava o osnivanju društva - javnobilježnički akt;
- Izjava o usvajanju statuta društava - javnobilježnički akt;
- Izjava o preuzimanju dionica - javnobilježnički akt;
- Odluka o izboru nadzornog odbora - javnobilježnički akt;
- Odluka o imenovanju revizora društva - javnobilježnički akt;
- Statut društva - ovjera potpisa kod javnog bilježnika;
- Odluka o izboru predsjednika i zamjenika predsjednika nadzornog odbora i o imenovanju članova uprave - ovjera potpisa kod javnog bilježnika;
- Izvješće o reviziji osnivanja dioničkog društva (ako se u društvo unose stvari ili prava);
- Izjava članova uprave o prihvaćanju postavljanja - javnobilježnički akt;
- Izjava članova nadzornog odbora o prihvaćanju imenovanja;
- Zapisnik ovjere potpisa članova uprave - javnobilježnički akt;
- Izvješće o osnivanju;
- Izvješće o provjeri provedenog osnivanja;
- Potpis članova uprave;

- Potpis članova nadzornog odbora;
 - Popis dioničara;
 - Ugovor o unosu stvari ili prava u društvo (ako se to unosi);
 - Potvrda o uplati temeljnog kapitala (ako je uplata u novcu);
 - Izjava po članku 41.a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru (da osnivač nema nepodmirene dospjele obveze, te da drži većinske poslovne udjele ili dionice u nekim društvima) - ovjerava javni bilježnik;
 - Izjava osnivača o solventnosti.
- Prijave podnose svi članovi uprave i nadzornog odbora i potpis ovjerava javni bilježnik.

Društvo s ograničenom odgovornošću: Kao i dioničko društvo, više ili jedna fizička ili pravna osoba mogu osnovati društvo s ograničenom odgovornošću.

- Temeljni ulogi ne moraju biti jednaki.
- Društvo se osniva temeljem ugovora kojega sklapaju osnivači (Društveni ugovor) koji mora biti u obliku javnobilježničke isprave.
- Ako društvo osniva jedan osnivač isti daje Izjavu o osnivanju društva kod javnog bilježnika.
- Društvo s ograničenom odgovornošću stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar.
- Najmanji temeljni kapital je 2500 eura u protuvrijednosti kuna.

Prijava za upis u sudski registar mora sadržavati:

- tvrtku;
- sjedište;
- predmet poslovanja društva;
- člana društva (ako je jedini član) ime i prezime, JMBG, prebivalište;
- članove uprave, ime i prezime, JMBG, prebivalište, ovlasti u zastupanju, te izjavu članova uprave da su upoznati s obvezom izvješćivanja suda i da nema okolnosti koje bi bile protivne odredbi članka 239. st: 2. Zakona o trgovačkim društvima;
- ime i prezime članova nadzornog odbora (ako ga društvo ima), JMBG, prebivalište, funkciju u nadzornom odboru;
- iznos temeljnog kapitala.

Izjavi za upis prilaže se:

- Izjava o osnivanju kao javnobilježnički akt (ako je jedan član uprave);
- Društveni ugovor ovjeren od javnog bilježnika (ako je više članova uprave);
- Odluka o imenovanju direktora i članova nadzornog odbora;
- Izjava o solventnosti osnivača;
- Popis članova društva i temeljnog kapitala;
- Popis članova nadzornog odbora (ako ga društvo ima);
- Izjava direktora o prihvaćanju imenovanja - javnobilježnički akt;
- Ovjera potpisa direktora dana pred javnim bilježnikom;
- Popis osoba ovlaštenih za vođenje društva;
- Potvrda porezne uprave da član društva nema nepodmirenih obveza;
- Ugovor o unosu stvari ili prava (ako se iste unose u društvo, te izvješće revizora o - unosu tih stvari ili prava);
- Izvadak iz sudskog registra ako je stana pravna osoba osnivač društva s ovjerenim prijevodom na hrvatski jezik;
- Ovjerene putovnice direktora (ako je stranac član uprave).

Prijavu potpisuju svi članovi uprave i predsjednik nadzornog odbora ukoliko društvo ima nadzorni odbor.

Zaključak: Važno je za napomenuti, da je prije osnivanja društva potrebno u sudskom registru provjeriti je li već u istom upisano društvo s tim nazivom, jer zakonodavac zabranjuje upotrebu ili upis iste ili slične tvrtke u sudski registar. Riječ "Hrvatska", te njene izvedenice, kao zastava i grb Republike Hrvatske uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u tvrtku samo uz suglasnost Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Naziv tvrtke/društva mora biti na hrvatskome jeziku, a može sadržavati strane riječi, ako one čine ime, odnosno tvrtku člana društva ili robni ili uslužni žig člana, odnosno njegovog društva registriranog u Republici Hrvatskoj ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku (latinski, grčki).

Napomena: Hrvatski sabor je na sjednici 14. srpnja 2003. godine proglasio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima. Izmjene i dopune Zakona objavljene su u Narodnim novinama br. 118/03 dana 24. srpnja 2003. g. a primjenjuju se od 1. siječnja 2004. godine. Navedene izmjene i dopune Zakona između ostalog drukčije uređuju pitanje temeljnog kapitala, pa će od 1.01.2004. godine, najniži iznos temeljnog kapitala u dioničkom društvu biti 200.000,00 kn, a najniži iznos temeljenog kapitala u društvu s ograničenom odgovornošću bit će 20.000,00 kn.

POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

NA PDV SE VRAĆA, AKO SE IZ HRVATSKE IZVEZE ROBA PLAĆENA VIŠE OD 500 KUNA

POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

NA PDV SE VRAĆA, AKO SE IZ HRVATSKE IZVEZE ROBA PLAĆENA VIŠE OD 500 KUNA

POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

**POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST
NA PDV SE VRAĆA, AKO SE IZ HRVATSKE IZVEZE ROBA PLAĆENA VIŠE OD 500 KUNA**